

u tekstovima autorica izložbe i ravnatelj MGR-a Ervina Dubrovića simbolički je započeta 1890. kada je stručnjak bečkoga Trgovačkog muzeja Julius Böhm na poziv riječkih trgovaca održao predavanje o važnosti reklame. Već su 1890-ih stranicе riječkih novina (»La Bilanca«, »Novi list«) bile preplavljene brojnim reklamama turističko-gugostiteljske ponude gra-

fičarske. Poslovanje Alge 1950-ih obilježila je razrađena marketinška strategija i pomno oblikovanje vizualnog identiteta tvrtke koje seže od rješenja logotipa do stvaranja karakteristične i prepoznatljive ambalaže (duguljastih bočica za Algu). Takav pristup rezultirao je uspješnim plasmanom glavnih lijekovitih i kozmetičkih proizvoda tvrtke (Alge, Energinia i Mahne) na tlu Kraljevine Jugoslavije, ali

očekivati, kovu ni taj raskrštni ambalažu – upoznaje s poviješću i stilskim razvojem reklame u Rijeci, ali i s različitim segmentima riječkoga života. Osim što su vizualno dopadljive i posjeduju nostalgiju notu, reklame sloganima i tekstovima otkrivaju kakve su bile navike, interesi i potrebe naraštaja Riječana. Brojne reklame na talijanskom jeziku posredno svjedoče o burnoj povijesno-političkoj situaciji u

me i tako se neizvorno čitaju složeniji povijesni odnosi između naše države i Italije. Ipak, zanimljivo je zapaziti da je izložba prvi obuhvatni prikaz spomenute grade od strane naših muzealaca, ali ne i prvo istraživanje spomenute tematike. Naime, dio izložbene i u katalogu reproducirane grade već je obrađen u talijanskim izdanjima koja se bave reklamom i vizualnim komunikacijama, a izložci poput razgled-

(Riječki sajam) iz 1929. uključeni su u različite preglede grafičkog dizajna kao reprezentativni primjeri talijanskog *art decoa*. Ako izložbu promatramo u tome svjetlu, projekt Muzeja grada Rijeke dugo je očekivan i prijeko potreban prvi korak u potrebnoj obradi *marginalnih* fenomena te prinos boljem upoznavanju s gradom koja je uspjeko atraktivnosti ostala u sjeni većih (važnijih) tema.

IZLOŽBA RENATE LAVOVIĆ MEŠTROVIĆ, GALERIJA VLADIMIR BUŽANČIĆ, REMETINEC, 22. RUJNA – 9. LISTOPADA 2008.

Fragmenti svakodnevnoga, prikazivanje općeg

LOVORKA MAGAŠ

Remetinečka galerija proteklih je nekoliko mjeseci bila mjesto održavanja niza uspješnih grafičkih izložbi zahvaljujući kojima se sve više prepoznaje kao referentno mjesto za predstavljanje grafičkoga medija. Izložbom zagrebačke umjetnice Renate Ladović Meštrović (1971) nastavljen je trendacija upoznavanja polaznika posljediplomskog specijalističkog studija grafike na Akademiji likovnih umjetnosti, kojih rad karakterizira ozbiljan pristup mediju te poigravanje s grafikom na tehničkoj i ikoničkoj razini. Fragmentiranje, kombiniranje i sekvencijalno

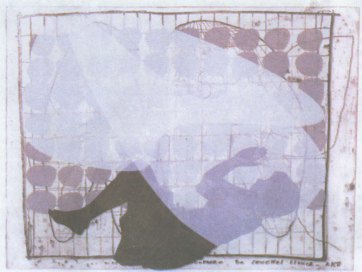
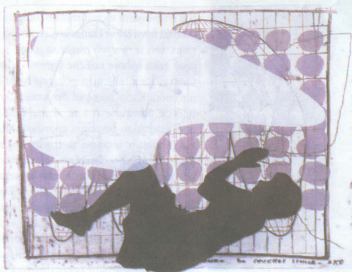
prikazivanje istih motiva nalazi se u središtu interesa umjetnice koja se na prvoj samostalnoj izložbi nakon pet godina predstavila dvjema naizgled potpuno različitim vrstama radova – stotinama digitalnih fotografija *nevažnih* motiva i trima grafičkim instalacijama.

Kući *Kućni dnevnik* sastoji se od amaterskih snimaka fragmenata svakodnevice i svojevrsna je autobiografska fotografska naracija. Kako je sugerirano naslovom, riječ je o vizualnom dnevniku kojim umjetnica fotografijom dokumentira nevažne i banalne predmete koji je okružuju – dječje crteže, hranu, detalje životnoga prostora, biljke itd. Fotografije su nastajale tijekom nekoliko godina u kojima se au-

torica nije bavila umjetničkim radom i nisu bile zamišljane kao potencijalni izložci. Odkljuje ih spontanost, nema opterećenosti pravilima kompozicije, tehničkom kvalitetom i doradenošću snimaka ili značenjem koje bi bilo utkano u pojedini prizor. U galerijskom su prostoru pojedinačne fotografije bile izložene u trima četvornim poljima podjeljenim u redove, te se takvim postavom posredno sugeriralo čitanje *dnevnika*. Pritom je ritam čitanja rada bio vizualno dinamiziran prikazivanjem istih motiva (sjena, biljaka, predmeta) iz različitih udaljenosti i rakursa. Fotografije su u početku nastajale kao dokumentacija detalja koji su umjetnicu zaintrigirali na oblikovnoj razini, a njihovim je naknadnim po-

vezivanjem u ciklus stvorena zanimljiva konstelacija motiva u kojima se uočava fizička odsutnost čovjeka. Iako je odsutan unutar granica kadra, on je postodno, putem tragova svoje prisutnosti, očigledan u svakoj pojedinoj fotografiji koja funkcionira kao fragment, bilješka svakodnevnog egzistencije umjetnice i njezine obitelji.

Dok je *Kućni dnevnik* nastajao spontano i neopterećeno, dotle se u osnovi izloženih grafičkih instalacija *Crpljenje 1 2 3* nalazi pomno promišljanje i studiranje medija, istraživanje mogućnosti koje proizlaze iz kombiniranja tehnika dubokoga tiska i sitotiska, ali i crpljenje potencijala utrkanih u oblike koji već godinama čine autoričin osobni vizualni inventar (npr. zemljopisna karta koja je nerijetko podloga drugim motivima). U osnovi izloženih grafičkih instalacija nalazi se manipuliranje s fondom istih apstraktnih i figurativnih motiva – rastera točaka, mreža linija, jednobojnih ploha, vlastitoga skvrčena lika svedena na obrise koji pluta u dvodimenzionalnom ambijentu / kaosu znakova – s kojima se poigrava na oblikovnoj, ali i na značenjskoj razini. Doživljavajući grafiku kao pogodan medij za ispitivanje i istraživanje vizualne slojevitosti slike umjetnica kombiniranjem istih oblika stvara naizgled vrlo slične, ali ipak različite sklopove. Polazeći od starih (sebi svojstvenih) motiva, autorica njihovim ponavljanjem, gomilanjem i kombiniranjem stvara dinamičnu cjelinu te na značenjskoj razini nastoji apsolvirati i iscrpiti mogućnosti utkane u njoj poznat registar vizualnih znakova. Iako su *Kućni dnevnik* i *Crpljenje 1 2 3* na prvi pogled potpuno različiti, povezuje ih sličan koncept te želja da se fragmentima pojedinačnoga zahvati atmosfera općeg.

Crpljenje 1 2 3, 2008. (detalj)